

L'ADMINISTRACIÓ LOCAL I AUTONÒMICA COM A AGENTS DINAMITZADOR DE LA CREACIÓ D'INFRAESTRUCTURES DEL TURISME DE REUNIONS I NEGOCIS A MALLORCA I PITIÜSES

Antoni Ordinas Garau
Jaume Binimelis Sebastián
Miquel Grimalt Gelabert
Universitat Illes Balears

1. INTRODUCCIÓ.

El turisme de reunions i negocis és aquell segment de la demanda turística que en termes generalistes inclou el turisme de convencions, congressos i incentius, també conegut com a reunions d'empresa.

El turisme de negocis està ocupant cada vegada més volum dintre del sector turístic mundial. L'àrea geogràfica més important per a l'any 2000 correspon a Amèrica del Nord (182 bilions de dòlars). Europa ocupa el segon lloc, a partir sobretot de l'activitat als països de la Unió Europea que concentren el major volum (128,9 bilions de dòlars).

Turisme de negocis a nivell mundial

Turisme de negocis	Pes (Bn\$) – Any 2000
Amèrica	201,8
Europa	142,4
Àsia/Pacífic	54,8
Orient mitjà	5,9
Àfrica	5,1

Font: World Travel & Tourism Concil. De Rodríguez del Bosque I., San Martín, H. (2001)

El turisme de negocis és una activitat turística que a Europa està en alça i també a Espanya on ocupa el setè lloc del rànquing internacional amb 10.266,2 milions de dòlars, segons dades de l'any 2000.

El desenvolupament a Espanya del turisme de negocis s'inicia als anys seixanta, coincidint la temporada alta del turisme de congressos amb la temporada baixa del turisme convencional, si bé la despesa diària que generen els delegats pot multiplicar per 5 i 7 la del turisme de sol i platja.

Durant les dues darreres dècades l'Administració s'ha implicat en el desenvolupament d'aquest segment de l'activitat turística amb la creació, la majoria de vegades amb financiació pública exclusiva, de palaus de congressos en els més importants centres urbans espanyols.

Les illes Balears s'han mantingut al marge de l'ona expansiva del turisme de negocis. La manca d'implicació de l'Administració local i autonòmica explica part de l'endarreriment que aquest segment del sector turístic ha experimentat a Balears.

En el present treball es dibuixa el mapa dels equipaments i les infraestructures existents i es fa una diagnosi de les mancances a partir de les entrevistes Delphi adreçades a 35 professionals del sector.

Existeixen tres tipus d'equipaments o serveis en torn dels quals pivota l'activitat lligada al turisme de reunions i congressos a les illes de Mallorca i Pitiüses. Per una banda, tenim els palaus de congressos i recintes firals, equipaments concebuts per a la celebració de congressos i reunions que, per les seves característiques i volum de delegats, precisa d'una infraestructura i serveis que només es poden trobar en equipaments pensats per dedicar-s'hi en exclusiva. D'altra banda, existeixen els hotels, també dotats de sales a on dur a terme actes de menor ordre de magnitud, a les que s'anomena reunions d'incentius o també d'empresa. Reuneixen un menor nombre de pax que no els congressos i estan pensades com a reunions de treball on s'exposen les noves línies de màrqueting d'una empresa, les característiques tècniques d'un nou producte, etc. En tercer lloc, se situen les agències dedicades a la promoció i organització d'aquest tipus d'activitat recreativa. Són els intermediaris turístics d'aquest peculiar subsector del turisme. La seva funció és organitzar reunions, trobar els equipaments necessaris i els allotjaments més adequats.

El sector privat és l'encarregat de possibilitar el desenvolupament del turisme de reunions amb la millora de la qualitat dels hotels i amb la creació en ells de sales de reunions. No obstant això, és l'Administració la que s'encarrega de dinamitzar en general aquesta modalitat turística creant les grans infraestructures per a la celebració de grans esdeveniments, és a dir, els palaus de congressos. De fet, els grans recintes firals i congressuals que en aquesta darrera dècada s'han creat a bona part de les ciutats espanyoles són en la seva majoria fruit de la iniciativa del sector públic. A les illes Balears, i més concretament a Mallorca i Pitiüses, no hi ha hagut una actuació valenta i decidida per part de l'Administració envers la creació d'infraestructures necessàries per al desenvolupament de l'activitat congressual. Des d'aquesta òptica, segons el president del col·legi de Metges *"estam 20 anys endarrerits"*.

Els equipaments existents a Mallorca i Pitiüses són insuficients i d'escassa capacitat per a la celebració d'esdeveniments amb un gran nombre de pax. Els palaus de congressos existents són de gestió privada, a excepció dels de sa Màniga a Sant Llorenç des Cardassar i l'Auditori de l'ajuntament de Alcúdia. Són aquests dos darrers els únics exemples de la implicació de l'Administració Local envers la promoció d'activitats turístiques alternatives al turisme convencional i que, a més, creen gran nombre de sinèrgies positives.

2. RECINTES CONGRESSUALS I FIRALS. ELS PALAUS DE CONGRESSOS. SITUACIÓ ACTUAL.

Mallorca, i més concretament Palma, fou pionera a nivell de l'Estat espanyol en la dotació d'infraestructures per a l'organització d'esdeveniments. A finals de la dècada del 1960 s'inauguren el Palau de Congressos del Poble Espanyol (1967) i l'Auditori (1969), ambdós a Palma, quan a nivell de tot l'Estat només destacava el construït a Montjuïc (Barcelona), pels anys vint del passat segle. Curiosament, els dos recintes sorgiren per iniciativa privada, essent ambdós encara avui de titularitat privada. Fou, per tant, notable l'aposta que Mallorca va fer en aquells moments per unes infraestructures polivalents que permetien el desenvolupament del turisme de negocis i reunions, tot i

que en aquella època es trobava encara en una fase embrionària. No obstant això, aquella antiguitat que, d'una banda, tant prestigi dona al sector balear com a capdavanter d'aquesta modalitat turística, amb el pas del temps s'ha convertit, d'altra banda, en un entrebanc davant la manca d'inversió en el manteniment d'aquelles infraestructures que han quedat, al parer de molts agents i empresaris del sector, obsoletes i/o inapropiades per al futur desenvolupament d'aquest tipus de turisme a l'illa.

L'oferta per a l'organització i celebració d'esdeveniments amb un elevat nombre d'assistents -el llinar se situa generalment en els 500 pax- queda reduïda als recintes congressuals i firals de majors dimensions i capaçs, per tant, d'acollir esdeveniments formats per grups nombrosos. Aquesta infraestructura està formada per:

- Palau de Congressos i Exposicions del Poble Espanyol

Construït entre 1965 i 1967 a la barriada palmesana de Son Espanyolet, aquest palau de congressos és el segon més antic de l'Estat espanyol.

El Palau de Congressos i Exposicions de Palma, inaugurat el 1967, forma part del Poble Espanyol, un conjunt monumental construït sota la direcció de l'historiador de l'arquitectura i l'urbanisme i arquitecte Fernando Chueca Goitia, a imitació del de Barcelona. El Palau de Congressos i Exposicions de Palma compta amb una capacitat total d'unes 4.500 places, repartides entre les set sales de conferències i reunions i els dos espais a l'aire lliure. Ocupa 6.365 m², amb una superfície coberta de 4.700 m².

Tot i estar situat dins del casc urbà de Palma, a una distància aproximada de 500 m del Passeig Marítim, la seva ubicació en una barriada residencial i la necessitat de transport per traslladar els congressistes des dels hotels al palau, esdevenen obstacles de certa importància. A aquests entrebancs, s'hi afegeix el de l'antiguitat de les instal·lacions que necessiten una urgent acció de rehabilitació.

- Auditorium de Palma

Fou construït per iniciativa de l'industrial Marc Ferragut Fluxà (1901-1981), amb la intenció de dotar Mallorca d'un centre cultural per a la promoció de les arts escèniques i convencions. Les obres començaren el 1967 i finalitzaren el 1969, en què fou inaugurat. Arquitectònicament, a més d'un disseny vanguardista, està format per dues estructures ben diferenciades: d'una banda, la Sala Magna, que pot acollir 1.639 espectadors, amb un escenari de 800 m², el de major superfície de l'Estat espanyol. Sota el seu pis hi ha la Sala Mozart, de 331 localitats, i la planta superior d'aquest primer bloc està ocupada per la Sala Albéniz, amb capacitat per a 200 espectadors. La Sala Magna i la Sala Mozart tenen estructura de teatre. A l'altre bloc del complex, la dita Torre de l'Auditori, hi ha els serveis administratius i cinc sales més: la Bach (100 places), la Granados (50 + 50 places), la Falla (100), la Victoria (100) i la Turina (100).

- Auditori de la Platja de Palma

L'Auditori de la Platja de Palma pertany a l'Associació Hotelera de la Platja de Palma fundada el 1976. Des del 1984 l'Associació compta amb l'Auditori que té una capacitat per a 258¹ persones i 3 sales. Bàsicament, és utilitzat per als concerts del programa *Un hivern a Mallorca*. Això no obstant, el nombre de visitants és d'unes 5.000 persones per temporada, la majoria turistes. També fa funcions socials per als 30.000 ciutadans censats a la Platja de Palma.

¹Altres fonts parlen de 231 i 300 places respectivament.

Es tracta d'una infraestructura actualment desfasada per a l'actual concepció del turisme de reunions, però que és susceptible de reformes que s'adaptin i millorin la seva funcionalitat al respecte.

- *Auditòrium de sa Màniga*

El nucli de Cala Millor està situat a uns 70 km a l'Est de Palma i a 62 km de l'aeroport. La zona turística coneguda amb el nom de Costa Llorencina (sa Coma, Cala Millor, S'Illot), juntament amb Cala Bona i la Costa dels Pins, ofereix més de 25.000 places d'allotjament hotel·ler i extrahotel·ler. Per aquest fet, l'Ajuntament de Sant Llorenç des Cardassar va construir l'Auditòrium de sa Màniga, amb un doble objectiu: per una banda, servir de centre d'atracció d'aquest nou sector de turistes a la Costa Llorencina, i, per una altra banda, de centre cultural.

L'Auditòrium de sa Màniga fou inaugurat el maig de 1999. Compta amb 5 sales de treball, camerins, 4 cabines de traducció simultània, una sala d'exposicions, cafeteria, una sala magna amb capacitat per 472 persones i un pati de butaques de 300 m². La Sala d'Exposicions, situada a la planta baixa, té 158,02 m² amb una capacitat màxima de 1.435 persones.

- *Auditori d'Alcúdia*

L'Auditori d'Alcúdia és un edifici geomètric, inaugurat el 1999, de 2.000 m² de superfície construïda que conté un Auditòrium-Teatre de 496 places. S'hi poden destacar les següents instal·lacions i serveis: un auditòrium, una sala de premsa, vuit seminaris, una sala amb capacitat per 50 persones, recepció i serveis administratius, bar, cambrins, cabines de traducció simultània i un gran vestíbul. En total disposa de 9 sales, amb una capacitat total per a 804 visitants.

- *El recinte firal de Palma*

El recinte firal de Palma està situat al polígon de Llevant i compta amb 4.400 m². Disposa, entre altres, de servei de muntatge, manteniment, informació, hostesses i gabinet de premsa. No obstant això, l'opinió gairebé unànime dels agents socials i de les forces polítiques és que les instal·lacions han quedat obsoletes i donen una imatge precària i de provisionalitat a l'activitat firal que s'hi celebra. Sembla evident la urgència de millorar tant la qualitat com la quantitat, és a dir, la superfície de les instal·lacions i dotar Mallorca, i la ciutat de Palma, d'un recinte firal digne i funcional, d'acord amb el nivell turístic de la nostra comunitat i les exigències d'una societat moderna.

L'abril de 1983 el Govern Balear creà a Palma la Institució Firal de Balears (IFEBAL), un consorci administratiu per promoure i gestionar la celebració de fires i congressos a les Illes Balears que fos l'instrument permanent i professionalitzat per a l'organització de fires especialitzades. Actualment, sota la denominació de Fires i Congressos de Balears, S.A., resta adscrita a la Conselleria d'Economia, Comerç i Indústria del Govern de les Illes Balears.

A l'actualitat, Fires i Congressos anualment organitza al voltant de deu salons que intenten abastar els principals sectors econòmics de les Illes, com la nàutica, el turisme, la construcció o l'artesania.

3. VALORACIÓ DE LA CAPACITAT I LA QUALITAT DE LA INFRAESTRUCTURA ACTUAL.

La valoració de la capacitat i la qualitat de les instal·lacions abans descrites és força diversa. Mallorca compta, per una banda, amb dos edificis de més de 30 anys d'antiguitat, ambdós situats a Palma, i, per altra, amb tres més situats a zones turístiques (Platja de Palma, Alcúdia i Cala Millor) de construcció més recent (1984) i en el cas del dos darrers, molt recent (1999). Cal remarcar que els palaus de congressos més antics són els situats a l'àrea metropolitana de Palma. I aquests mateixos són també els de major capacitat o número de pax i els únics que gairebé poden atendre esdeveniments que superen els 500 pax. La construcció recent dels restants, de menors dimensions i capacitat, responen a una nova estratègia com és la d'incrementar i potenciar l'activitat turística d'alguns sectors geogràfics de l'illa amb una oferta hotelera prou important. D'aquí la distribució territorial dels auditoris d'Alcúdia, sa Màniga i Platja de Palma enfront a la concentració dels palaus preexistents en el nucli de Palma. Les opinions dels agents socials relacionats amb el turisme de congressos poden ser significatives al respecte. D'una banda, sobre la qualitat del servei i les instal·lacions:

<i>Las instalaciones del palacio de congresos del pueblo español y del Auditorium se han quedado obsoletas. Además, la realización de eventos en el palacio de congresos se hace complicada al ser poco ágiles. Muestran excesiva rigidez a la hora de programar y celebrar eventos.</i>
<i>El Palau de congressos del poble espanyol s'ha quedat obsolet. És gairebé tercermundista, i necessita una gran reforma i tecnologia per posar-lo al dia. Mallorca es mereix tenir un palau de congressos a la mateixa alçada que qualsevol altra ciutat.</i>
<i>Els palaus de congressos que tenim han quedat una mica obsolets. També és cert que el Palau de congressos del Poble espanyol té molta acceptació perquè és molt original i agrada molt. Amb la inversió pertinent, podria quedar completament competitiu.</i>
<i>El Palau de congressos del Poble espanyol ha quedat antiquat i es troba emplaçat en una zona residencial on no sempre s'entén la seva activitat. Tampoc la seva comunicació i connexió amb la ciutat és gaire bona, amb carrers estrets i una mica allunyat del passeig marítim. Però també és cert que amb una inversió amb la seva remodelació, podria ser perfectament competitiu.</i>
<i>Nosaltres fèrem el congrés de protocol al Poble espanyol, que evidentment té dèficits amb infraestructura..., no és el lloc adequat per fer això, però mira, ho varem fer.</i>
<i>L'Auditori no està pensat com a Palau de congressos. El Poble espanyol tampoc hi està pensat.</i>

L'entorn de l'Auditori és l'adequat, però no ho és la infraestructura. Una sala és massa gran, i la Sala Mozart està bé per congressos petits de 300-400 persones, tot utilitzant els passadissos com a espai d'exposicions. Veiem ciutats demogràficament no més importants que Palma, com La Corunya que tenen palaus de congressos meravellosos.

El Poble espanyol tampoc ho és. Té una gran sala, però no és suficient. Un congrés gran necessita una gran sala; però si hi ha una gran sala, potser necessita 10 sales petites amb els equipaments adients. Jo crec que un lloc com Palma, que està a dalt de l'índex en renda per càpita, en atractiu turístic, en ingressos turístics, no comptar o voler reconvertir altres coses en un palau de congressos... jo crec que s'han perdut 20 anys. Jo som una persona que viatja i que coneix molts llocs, i aquesta és una de les grans mancances que té aquesta illa.

Respecte a l'Auditori de l'Associació Hotelera de la Platja de Palma, es tracta d'una infraestructura actualment desfasada per a l'actual concepció de turisme de reunions, però que és susceptible de gaudir de millores i adaptar-se.

Tenim una bona dotació per a congressos mitjancers.

El Auditorium es un teatro. Hoy lo que se necesita es un edificio con muchas salas polivalentes que permitan realizar diversas ponencias al mismo tiempo, que tengan buen acceso y que permitan a los participantes cambiar de una a otra con facilidad.

D'altra banda, sobre la ubicació geogràfica dels palaus de congressos de construcció més recent:

En cuanto a los palacios de congresos situados fuera de Palma, presentan dos problemas importantes: su poca capacidad y su situación periférica que hace que para llegar a Alcúdia o a Sant Llorenç se tarde una hora más. Ambos factores dificultan la celebración de muchos congresos, sobre todo cuando los visitantes realizan un largo viaje procedentes del extranjero, y debemos recordar que el 80% del turismo de congresos corresponde al mercado alemán.

Tot i ser molt encomiable la tasca i la iniciativa d'aquests municipis (Alcúdia i Sant Llorenç), hem de dir que s'ha constatat la preferència dels congressistes per la capital. Els llocs petits pateixen greus inconvenients perquè ni els congressistes ni els familiars que els acompanyen tenen una oferta d'oci i de lleure suficient. A això s'hi ha d'afegir, en el cas de Cala Millor i Alcúdia, el problema de la distància.

Jo no sé si a Alcúdia podríem allotjar 1.000 persones a l'actualitat en temporada baixa per dur a terme un congrés al seu Auditori.

Nosaltres, quan construïrem l'Auditori d'Alcúdia teníem fortes expectatives creades amb aquest tipus de turisme i, si t'he de ser sincer, fins aleshores la incidència ha estat molt baixa.

Amb les iniciatives municipals d'Alcúdia i Sant Llorenç tornem allà mateix, al problema de la magnitud. Se tracta d'infraestructures per a que es reunixin els 200 caps de màrqueting d'una empresa alemanya. D'acord. Ara, per un congrés, es precisa una infraestructura de més gran envergadura.

<i>Els auditoriums de Cala Millor, Alcúdia i Palma estan infrautilitzats. Ha estat molt bona aquesta descentralització.</i>
<i>El model que han seguit altres localitzacions, el dels grans auditoriums o macropalau de congressos en el centre de Palma -saturat i amb problemes d'accessibilitat- no és l'única opció. Com està demostrant el temps (cita el cas de sa Màniga) l'opció de centres de reunió diversificats a cada zona turística no té perquè ser dolenta.</i>
<i>No debemos caer en los errores de Alcúdia y Sant Llorenç, que no planificaron los fines concretos que perseguían a la hora de crear sus palacios.</i>

4. ¿ÉS NECESSARI UN NOU PALAU DE CONGRESSOS A L'ILLA DE MALLORCA?

Davant el panorama abans descrit i després de polsar l'opinió dels agents més directament involucrats en el sector, sorgeix el debat sobre la necessitat d'un nou palau de congressos com a peça clau en el futur desenvolupament del turisme de negocis i reunions a l'illa de Mallorca. De fet, tots els aspectes que envolten l'oportunitat o no de la construcció d'un nou edifici són apriorísticament objecte de debat i, fins i tot, de controvèrsia. Ens referim tant a la tipologia i les característiques arquitectòniques, des del disseny i estil fins a les dimensions; com a la seva exacta localització, tant a escala insular com a escala metropolitana; passant per les característiques de la futura gestió; etc.

Tot i això, la primera qüestió que es planteja és la de la necessitat de construir un nou palau de congressos, atesa la situació actual al respecte - la qual ja ha estat analitzada anteriorment- i atesa la pràctica unanimitat en reconèixer la importància i l'interès que té el subsector del turisme de negocis i reunions per als agents econòmics i empresarials i per a l'administració amb competència en la matèria. Obviament, per tant, aquestes consideracions preliminars degut a l'opinió unànime dels polítics, empresaris turístics, OPC's, representants de les agències de viatges, representants de les federacions i associacions hoteleres, representants dels professionals usuaris del turisme de congressos i reunions, etc.

A partir de les entrevistes Delphi realitzades a persones directament involucrades en el sector, podem detectar l'opinió al respecte:

Fa falta un nou palau de congressos a Palma?	
Opinions a favor	Opinions en contra
<i>- Sin duda, las instalaciones del palacio de congresos del pueblo español y del Auditorium se han quedado obsoletas.</i>	<i>- A l'estat espanyol, el promig de les reunions d'incentius és de 75 persones, i de congressos i convencions, de 275 persones. L'Auditori té 2.000 places i els congressos que s'hi celebren no passen de les 500 places. Per tant, crec que no fa falta un nou palau de congressos.</i>
<i>- És indispensable. Es necessita construir un palau de congressos amb capacitat per a 2.000 o 3.000 persones, i s'ha de fer ja.</i>	

Fa falta un nou palau de congressos a Palma?	
Opinions a favor	Opinions en contra
<p>- Palma és una ciutat turística per excel·lència. El palau de congressos està en marxa. Ara mateix es troba en exposició pública el projecte de la façana marítima de Llevant que contempla la seva ubicació en el polígon de Llevant.</p> <p>La creación de un palacio de congresos es fundamental, pero debemos hacerlo de forma consecuente y no caer en los errores de Alcúdia y Sant Llorenç.</p>	<p>- Jo no construiria un nou palau de congressos, sinó que promocionaria i milloraria el que ja tenim, concentrant el nostre esforç en el segment del 65% dels esdeveniments perquè respecte del 35% restant tanmateix difícilment podrem competir amb les grans ciutats que aglutinen aquest tipus d'esdeveniments. Hem de recordar que la nostra comunitat és petita i té els pressupostos limitats.</p>
<p>- Sí, fa falta un palau de congressos adient i bàsicament per dos motius. En primer lloc perquè el nostre ha quedat obsolet. És gairebé terciarista, i necessita una gran reforma i tecnologia per posar-lo al dia. En segon lloc perquè Mallorca es mereix tenir un palau de congressos a la mateixa alçada que qualsevol altra ciutat.</p>	
<p>- Un nou palau de congressos suposaria tornar a estar a l'avantguarda en aquesta matèria, tal com ja es va produir quan Palma, des de fa molts anys, era una de les poques ciutats espanyoles amb dos palaus de congressos moderns, tot i que aleshores no els sabien promocionar.</p>	
<p>Jo crec que és necessari un palau de congressos. Això està clar. No tenim excusa per dir que no. L'Auditori no està pensat com a Palau de congressos, el Poble Espanyol tampoc hi està pensat.</p>	
<p>Jo crec que Palma ha de tenir un palau de congressos. Palma és el centre neuràlgic, i les idees s'escampen des del centre cap a la perifèria. No se pot ser un país punter amb el turisme i no comptar amb un palau de congressos.</p>	
<p>El primer desig és l'existència d'un palau de congressos.</p>	

5. TIPOLOGIA I UBICACIÓ GEOGRÀFICA D'UN NOU PALAU DE CONGRESSOS.

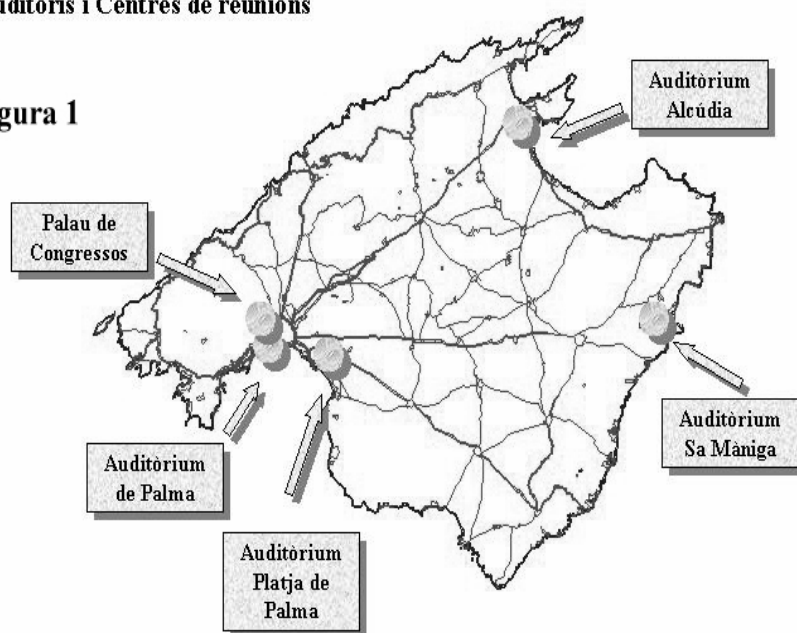
El debat sobre la construcció d'un nou palau de congressos no ha superat encara la primera fase. Des de la classe política i des de les institucions (Govern de les Illes Balears, Consell de Mallorca, Ajuntament de Palma) hi ha constants intents de fer avançar el debat i situar-lo en una segona fase relativa a la ubicació de les noves instal·lacions. Tot i això, els nombrosos i notables interrogants sobre altres aspectes econòmics i de finançament per fer front als 10.000-15.000 milions de pessetes que sembla ser el pressupost inicial previst per a la construcció d'un nou palau de congressos, fan que abundi l'escepticisme en el sector i que el projecte sigui percebut en retard i s'allunyi en el temps a mig o llarg termini. Aquesta percepció contrasta amb la necessitat perentòria que expressa el sector per mantenir la competitivitat en el mercat i

enfront a altres destinacions de l'Estat espanyol, on durant els darrers anys han proliferat els nous palaus de congressos, en alguns casos emplaçats en ciutats d'escassa tradició turística. Tot això fa que el sector vegi amb impotència com Mallorca ha quedat endarrerida i denunciï tot una sèrie de mancances que dificulten en gran mesura el creixement d'aquest tipus d'activitat.

Mallorca

Auditoris i Centres de reunions

Figura 1



Com a conseqüència de l'estancament en el debat sobre la construcció del nou palau, encara no s'ha entrat a fons en aspectes, en aquesta fase potser secundaris, però de gran importància per al futur del turisme de congressos. Per això, són encara escasses les opinions vessades al respecte de la tipologia, magnitud, capacitat, etc. del futur palau de congressos a Mallorca. En resum, es poden destacar dues opinions gairebé enfrontades, alhora que minoritàries ambdues:

<i>No fa falta un gran edifici, de molta altura, que impacti visualment.</i>	<i>El Palau de congressos s'hauria de convertir en una mena de estendard, visible pels milions de visitants que anualment arriben a Mallorca i passen per aquests indrets. Això implica que el palau de congressos hauria de ser arquitectònicament impactant, una espècie de Guggenheim, on les persones que decideixen on celebrar els congressos no poguessin prescindir de conèixer el de Mallorca. S'hauria de comanar a un arquitecte de prestigi.</i>
--	--

Respecte a la **ubicació del futur palau de congressos**, les propostes són diverses i, tot i que sembla que l'opinió majoritària és la que el situa a l'àrea metropolitana de Palma, no tothom ho dona per segur:

<i>Jo crec que Palma ha de tenir un palau de congressos. Palma és el centre neuràlgic, i les idees s'escampen des del centre cap a la perifèria. No se pot ser un país punter amb el turisme i no comptar amb un palau de congressos.</i>	<i>La ubicació del palau de congressos a Palma és una evidència que s'hauria de demostrar. Nosaltres tenim més de la meitat d'associats que no són de l'àrea de Palma, les Coves del Drac no són a Palma. D'entrada no, hi ha d'haver un estudi que ho justifiqui. No te vull dir que sí ni que no respecte a l'ubicació a Palma.</i>
---	---

Un altre aspecte a considerar, tal com subratllen els empresaris del sector, és la proximitat entre el palau de congressos i l'hotel o els hotels on s'hostatgen els delegats pel fet que aquests habitualment prefereixen la possibilitat de poder realitzar aquests tipus de desplaçaments a peu:

<i>La distància entre els hotels i els palaus de congressos és molt important. Aquesta proximitat és la causa que molts de congressos prefereixin l'Auditori, on els congressistes s'hi poden desplaçar a peu, front al palau de Congressos del Poble espanyol on, només una mica més lluny, ja és necessari el transport en autobús.</i>
<i>Les propostes que el situen a la vora de la mar, prop de Gesa, me semblen més adequades, tot i que això l'allunyaria dels hotels que actualment envolten l'Auditori, però supòs que a les proximitats s'hi construirien hotels de qualitat. Als congressistes els hi agrada molt allotjar-se a hotels molt pròxims al palau de congressos.</i>
<i>También podría ser ubicado en el Moll Vell, pero no en el aeropuerto, ni el polígono; están demasiado lejos. A los congresistas les gusta caminar desde el hotel al palacio y, a la salida, dar un paseo por la ciudad.</i>

A Alcúdia tenim l'avantatge que tenim l'Auditori pràcticament dins el centre històric i això dona una sèrie de serveis... Però també tenim una desavantatge i és que està lluny dels hotels, i això genera la problemàtica del transport des de l'Auditori als hotels.

No obstant això, sembla que el vertader debat gira entorn a tres o quatre possibles ubicacions: el Polígon de Llevant, el solar de GESA situat entre el carrer Joan Maragall i el Passeig Marítim, les proximitats de l'aeroport, la Platja de Palma i una altra, encara més imprecisa, que malgrat no exclou algunes de les anteriors, fa prevaler el criteri de la proximitat a la mar, és a dir, una situació litoral i gairebé marítima.

El problema de l'accessibilitat és un altre factor important i al que molts dels entrevistats fan esment. Una bona accessibilitat condiciona l'emplaçament, descartant així els problemes de trànsit que comportaria una ubicació dins el centre del nucli urbà alhora que es prefereixen indrets propers al port i, sobretot, a l'aeroport i amb vies de comunicació terrestre ràpides i de gran capacitat amb una isocrona preferent que no superi els 15' des del palau de congressos a l'aeroport. Aquesta és la postura defensada des de l'Associació Hotelera de la Platja de Palma, tal com queda reflectida a l'opinió del seu tècnic-gerent, Sr. Vall de Porcioles:

El model que han seguit altres localitzacions, el dels grans auditoriums o macropalau de congressos en el centre de Palma -saturat i amb problemes d'accessibilitat- no és l'única opció. En el cas d'optar per una única gran seu, localitzacions com la Platja de Palma ofereixen els avantatges de centralitat i proximitat a l'aeroport de Palma sense els problemes de col.lapse circulatori de la capital.

Malgrat les propostes i suggeriments anteriors, la ubicació amb majors probabilitats d'èxit a hores d'ara és la del Polígon de Llevant:

Tot i que s'ha parlat també de construir-lo a l'aeroport, jo crec que la millor ubicació és la del Polígon de Llevant. La façana marítima de Palma hi sortiria guanyant i també la imatge que donariem als congressistes.

La raó d'aquesta *pool-position* dins el rànquing de les propostes d'ubicació del nou palau de congressos l'adquireix per ser la majoritàriament defensada des de l'administració, tant municipal com autonòmica. Des de l'Ajuntament de Palma així ho han confirmat el regidor de turisme del govern municipal (PP):

«Quant al palau de congressos, està en marxa. Ara mateix (27-11-2001) es troba en exposició pública el projecte de la façana marítima de Llevant que contempla la ubicació del palau de congressos en el polígon de Llevant i vora el que s'ha previst construir un parell d'hotels de 5 estrelles»

El cap de l'oposició de Palma pel PSOE, en unes manifestacions també va expressar la necessitat de construir un nou palau de congressos al polígon de Llevant.

I així també ho confirmen els fulletons propagandístics editats pel govern municipal amb el títol de:

PALMA OBRINT-SE A LA MAR. SECTOR DE LLEVANT.
EXPOSICIÓ A CORT, NOVEMBRE 2001. AJUNTAMENT DE PALMA

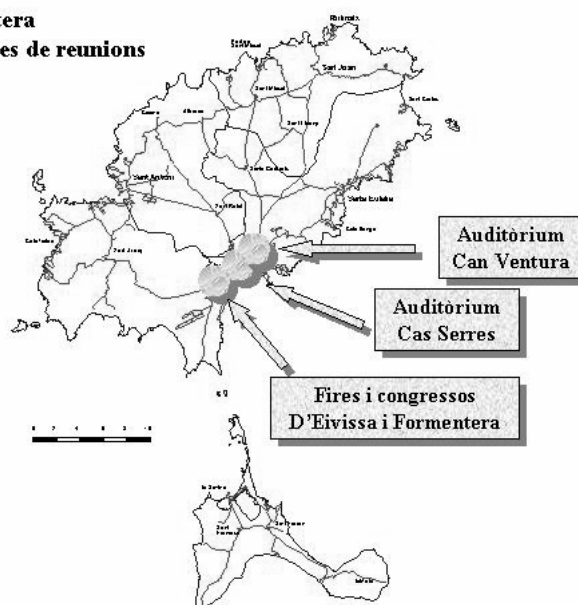
I també els de l'oposició:

**AQUÍ VOLEM UNA ZONA PALMA. FAÇANA MARÍTIMA DE
PALMA (PSOE)**

Idèntica postura -i emplaçament- és defensada des del Govern de les Illes Balears pel Vice-President del Govern i Conseller de Comerç i Indústria que ha declarat que l'opció de l'aeroport provocaria retards de fins a 5 anys. En canvi, en estar ja en exposició la modificació del PGOU per a la instal·lació en el polígon de Llevant, fruit del conveni entre Govern i Ajuntament de Palma, en un any i mig (2001) pot estar acabada la primera fase del nou recinte firal.

**Eivissa i Formentera
Auditoris i Centres de reunions**

Figura 2



Per un altre costat, el Consell de Mallorca, representat pel responsable d'Ordenació Territorial, plantejà la possible ubicació a les proximitats de l'aeroport, si bé declarà que el Consell no aprovarà la instal·lació d'aquests projectes a la zona aeroportuària si Cort no ho accepta, sinó que ho consensuarà amb el Govern Balear i Cort.

D'altra banda, el Tinent de Batle d'urbanisme de l'Ajuntament de Palma, Rafel Vidal ha declarat taxativament que Cort manté la seva postura de col·locar el futur palau

de congressos i el recinte firal en el Polígon de Llevant, malgrat que l'equip redactor del Pla Territorial de Mallorca proposa que aquestes instal·lacions s'ubiquin a la zona de l'aeroport de Palma. Rafel Vidal recordà que Govern i Cort pactaren la construcció d'aquestes infraestructures en el Polígon de Llevant i que, en base a aquest acord, s'ha dut a terme una modificació del PGOU que es va posar en exposició pública. El Sr. Rafel Vidal estimà que Palma precisa un palau de congressos amb una capacitat per a 1.500 o 2.000 persones.

6. CONCLUSIONS.

La diagnosi dels equipaments i infraestructures congressuals existents en l'actualitat a Mallorca i Pitiuses, així com l'avaluació feta sobre les necessitats de futur a través de les enquestes Delphi, ens duïen a formular les conclusions que segueixen:

Tot i que es reconeix que el segment de la indústria turística dita de reunions i de negocis està a l'alça a Europa i a Espanya, no s'observen símptomes d'una actuació decidida per part de l'Administració Autonòmica a les illes Balears.

Només se poden destacar actuacions puntuals de l'Administració Local als municipis turístics de Sant Llorenç des Cardassar i a Alcúdia amb la creació de palaus de congressos de capacitat mitjana.

Tot i així, els palaus existents –públics i privats– són insuficients per permetre l'envol del turisme congressual.

La detecció d'aquesta mancança ha generat un debat entorn de la necessitat d'un palau de congressos a Palma. És un projecte ralentitzat on no es detecta una voluntat ferma de l'Administració d'escometre la construcció d'un nou palau de congressos per l'elevada inversió que suposaria.

Finalment, respecte a la ubicació del futur palau de congressos, hem de concloure que:

- a) La ubicació a Palma, tot i ser majoritària, no és unànime.
- b) La ubicació marítima, litoral o costanera és majoritària, tot i ser també qualitativa i imprecisa. De forta component estètica, vol remarcar el caràcter insular de l'emplaçament com a element positiu i diferenciador enfront d'altres destinacions competidores.
- c) La ubicació al solar de Gesa compliria el requisit de la ubicació marítima, litoral o costanera, però alhora presenta com a major inconvenient les limitacions de superfície del solar, entrebanc que caldria valorar amb deteniment mitjançant un estudi específic.
- d) La ubicació en el Polígon de Llevant, elegida i recolzada per les forces polítiques majoritàries (PP i PSOE) a l'Ajuntament de Palma té com a principal avantatge el d'una superfície prou gran que, a més a més, per tenir molt concentrada la propietat, facilita en gran mesura les negociacions per a la seva adquisició, aspecte que cal considerar des del punt de vista de la gestió política i que ha estat detectat i destacat pel govern de l'Ajuntament, segons declaracions fetes als autors d'aquest estudi per part del Sr. Joan Bauçà, regidor de turisme. També la del Polígon de Llevant és una àrea ben comunicada amb l'aeroport i el port amb vies ràpides que el situen en una isocrona de només 10'. La proximitat al centre històric de Palma, al passeig marítim i a la zona comercial i de negocis (Central Business District) és un altre factor positiu, tot i que la distància dificulta els desplaçaments a peu. No obstant això, aquesta ubicació s'allunya

en part de la proposta d'ubicació marítima o litoral per la distància d'aquest emplaçament de la línia de costa, i més encara per les barreres arquitectòniques i visuals que s'interposen entre aquest enclau i la mar. Potser faci falta un estudi més detallat per a ponderar el pes i el valor, de caire perceptiu i estètic, així com les repercussions de la visió més o manco directa, més o menys completa, del paisatge litoral i marítim des del futur palau de congressos com a estratègia d'imatge exterior i màrqueting.

BIBLIOGRAFÍA

- AGUILAR, Y. i altres (1999): «*Turismo de reuniones: Ferias, Work-Shops, Congresos e Incentivos*». A AUTORS DIVERSOS: *50 años del turismo español*. Ed. Centro de Estudios Ramón Areces. Madrid. pàg. 673-700.
- CONEXO and Incentivo. *Periódico para la organización de congresos, convenciones y viajes de incentivo*.
- CUESTA LABÈRNIA, M. (2001): «*El turisme a Eivissa i Formentera: evolució, territori i futur*». A GRIMALT, M., PRATS, J. A. (coord.) *Les Pitiüses, terres i gent*. Ajuntament de Manacor. pàg. 113-129.
- DAVIDSON, R. (2000): *Viajes y turismo en Europa*. Ed. Síntesis. Madrid.
- FIGUEIRA, G. C. (1996): «*Perspectivas y tendencias del Turismo de Congresos*». A *La cámara informa*,. Cámara Oficial de comercio de España en Francia. París, pàg. 12-18.
- GAMIR, A. (1999): «*La actividad ferial y congresual en España*». A *Boletín de la AGE*. núm. 28, pàg.39-60.
- GONZÁLEZ, C. (1995): «*El mercado de reuniones, congresos e incentivos en España*». A *Estudios Turísticos*. núm.126. pàg179-190.
- GONZÁLEZ, C. (1996): «*El mercado de convenciones y reuniones en España 1995*». A *La actividad turística española en 1995*. Asociación Española de Expertos Científicos en Turismo (AECIT). Madrid, pàg.613-623.
- GONZÁLEZ, C. (1997): «*El mercado de reuniones en España 1996*». A *La actividad turística española en 1996*. Asociación Española de Expertos Científicos en Turismo (AECIT). Madrid, pàg. 491-506.
- MATAS, V. (1998): *El turismo de reuniones 1996-1997. Informe estadístico*. Spain Convention Bureau. Madrid, 21 pàg.
- MATAS, V. (1999): *El turismo de reuniones 1998. Informe estadístico*. Spain Convention Bureau. Madrid, 23 pàg.
- Meeting in Spain and Andorra* (2002). Editur. Barcelona. 202 pàg.
- RODRÍGUEZ DEL BOSQUE, I.; SAN MARTÍN, H. (2001): «*Turismo de reuniones: oportunidad de negocio*». A *Estudios Turísticos*. Madrid. núm. 147, pàg.121-139.
- SPAIN CONVENTION BUREAU (2000): *Informe del turismo de reuniones en España durante el 1999*. Madrid.
- SPAIN CONVENTION BUREAU (2001): *Informe del turismo de reuniones en España durante el 2000*. Madrid.
- VALLE, E. A. (2001): «*El turismo de negocios*». A VALDÉS, L. (Dr.) *La actividad turística Española en 2000*. Ed. AECIT. Madrid.